LT

EUROPOS CENTRINIS BANKAS

EUROSISTEMA

EUROPOS CENTRINIO BANKO NUOMONĖ

2009 m. balandžio 2 d.

Lietuvos Respublikos finansų ministerijos prašymu dėl Finansinio tvarumo įstatymo projekto

(CON/2009/32)

Įžanga ir teisinis pagrindas

2009 m. kovo 25 d. Europos centrinis bankas (ECB) gavo Lietuvos Respublikos finansų ministerijos prašymą pateikti nuomonę dėl Finansinio tvarumo įstatymo projekto (toliau – įstatymo projektas).

ECB kompetencija teikti nuomonę yra grindžiama Europos bendrijos steigimo sutarties 105 straipsnio 4 dalimi ir 1998 m. birželio 29 d. Tarybos sprendimo 98/415/EB dėl nacionalinių institucijų konsultavimosi su Europos centriniu banku teisės akto projekto nuostatų klausimais[1] 2 straipsnio 1 dalies šešta įtrauka, kadangi įstatymo projektas yra susijęs su taisyklėmis, taikomomis finansų įstaigoms ir darančiomis esminę įtaką finansų įstaigų ir rinkų stabilumui. Vadovaudamasi Europos centrinio banko darbo reglamento 17 straipsnio 5 dalies pirmu sakiniu, Valdančioji taryba priėmė šią nuomonę.

1. Įstatymo projekto tikslas

1.1 Įstatymo projektu siekiama sudaryti prielaidas Lietuvos valstybei apsaugoti svarbius visuomenės interesus ir imtis priemonių, stiprinančių bankų sistemos finansinį stabilumą ir patikimumą.

1.2 Įstatymo projekte nustatytos keturios finansinio stabilumo stiprinimo priemonių kategorijos: a) valstybės garantijos; b) banko turto išpirkimas; c) valstybės dalyvavimas banko kapitale; ir d) banko akcijų paėmimas visuomenės poreikiams. Įstatymo projektą ketinama taikyti Lietuvoje įsteigtiems bankams ir užsienio bankų filialams.

1.3 Įstatymo projekte nustatytas bendras teisinis pagrindas, sudarantis galimybes Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai taikyti vieną ar kelias naujas priemones esant visoms jų taikymo aplinkybėms. Išsamias keturių priemonių kategorijų įgyvendinimo taisykles priims Vyriausybė.

1.4 Įstatymo projektas yra nuolatinio pobūdžio – jo galiojimo laikas nėra apribotas.

1 OL L 189, 1998 7 3, p. 42.

2. Bendros pastabos

2.1 Kompetentingų valstybių narių institucijų prašymu ECB priėmė nemažai nuomonių dėl nacionalinių priemonių, priimtų reaguojant į pasaulinę finansų krizę[2]. Todėl ECB kviečia Finansų ministeriją atsižvelgti į atitinkamas pastabas, pateiktas naujausiose ECB nuomonėse dėl panašių teisės aktų projektų nuostatų kitose valstybėse narėse; kai kurios iš šių pastabų bus dar kartą pakartotos šioje nuomonėje.

2.2 ECB taip pat atkreipia dėmesį į 2008 m. spalio 7 d. ECOFIN tarybos susitikimo išvadose valstybėms narėms pateiktas gaires[3] bei į 2008 m. spalio 12 d. euro zonos šalių valstybių vadovų priimtą deklaraciją (toliau – deklaracija)[4]. ECB ypač pabrėžia, kad visos iniciatyvos, kurių kompetentingos nacionalinės institucijos imasi siekdamos atkurti pasitikėjimą finansų rinkomis, turėtų būti suderintos ir jomis turėtų būti siekiama įgyvendinti aptariamus bendrus principus, glaudžiai bendradarbiaujant su kitomis valstybėmis narėmis ir Bendrijos institucijomis[5]. Deklaracijoje išdėstytus principus ir ECOFIN tarybos išvadas patvirtino 2008 m. spalio 15–16 d. posėdžiavusi Europos Vadovų Taryba[6].

2.3 Kadangi įstatymo projekte nustatytas bendras teisinis pagrindas, o išsamias jo įgyvendinimo taisykles nustatys Vyriausybė, ECB tikisi, kad su juo bus konsultuojamasi dėl visų naujų teisės aktų projektų nuostatų, jeigu jos darys esminę įtaką finansų įstaigų ir rinkų stabilumui.

2.4 Atsižvelgdamas į šias bendras pastabas ir į gaires, kurias šiame kontekste jau yra nurodę ECB ir Bendrijos institucijos, ECB nori pateikti tokias pastabas dėl įstatymo projekto.

3. Konkrečios pastabos

3.1 *Subjektai, kuriems gali būti taikomos naujos priemonės*

3.1.1 Dėl subjektų, kuriems gali būti taikomos įstatymo projekte numatytos finansinio stabilumo stiprinimo priemonės, ECB supranta, kad terminas „Lietuvos Respublikoje įsteigti bankai ir

---

2 Visas ECB nuomones galima rasti ECB tinklavietėje www.ecb.europa.eu.

3 Žr. 2008 m. spalio 7 d. ECOFIN tarybos išvadas „Neatidėliotini atsakomieji veiksmai dėl finansinės sumaišties“ (“Immediate Responses to Financial Turmoil”); jas galima rasti Prancūzijos – pirmininkavusios valstybės narės tinklavietėje www.ue2008.fr. ECOFIN taryba rekomendavo, kad: i) veiksmai turėtų būti vykdomi laiku, o parama iš esmės turėtų būti laikina; ii) turėtų būti apsaugoti mokesčių mokėtojų interesai; iii) dabartiniai akcininkai turėtų atsakyti už atitinkamus intervencijos veiksmų padarinius; iv) Vyriausybė turėtų galėti keisti valdymo organų narius; v) valdymo organų nariai neturėtų pasilikti pernelyg didelės pelno dalies; vi) vyriausybės gali, *inter alia*, turėti teisę reguliuoti atlyginimą; vii) turi būti apsaugoti teisėti konkurentų interesai, visų pirma taikant valstybės pagalbą reglamentuojančias taisykles; ir viii) reikėtų išvengti neigiamo šalutinio poveikio.

4 Deklaracijos tekstą galima rasti Prancūzijos – pirmininkavusios valstybės narės tinklavietėje www.ue2008.fr. Valstybės narės susitarė: i) užtikrinti tinkamas finansų įstaigų likvidumo sąlygas; ii) sudaryti palankesnes sąlygas bankų finansavimui; iii) suteikti papildomų kapitalo išteklių finansų įstaigoms, kad būtų toliau užtikrintas tinkamas ekonomikos finansavimas; iv) sudaryti sąlygas veiksmingam finansinių sunkumų turinčių bankų kapitalo restruktūrizavimui; v) užtikrinti pakankamą lankstumą įgyvendinant apskaitos taisykles; ir vi) išplėsti Europos šalių bendradarbiavimo procedūras.

5 Žr. 2009 m. vasario 9 d. ECB nuomonę CON/2009/12 Kipro finansų ministerijos prašymu dėl įstatymo projekto, iš dalies keičiančio 2002 ir 2004 m. įstatymus dėl pajamų ir išlaidų valdymo bei dėl Respublikos apskaitos sistemos ir kitų susijusių klausimų.

6 Žr. 2008 m. spalio 15–16 d. Briuselio Europos Vadovų Tarybos pirmininkaujančios valstybės narės išvadų 3 punktą.

užsienio bankų filialai“[7] apima ir dukterines įmones. ECB pabrėžia, kad reikėtų vengti bet kokio vienodų sąlygų principo pažeidimo nustatant vidaus finansų įstaigoms ir užsienio įstaigų dukterinėms įmonėms taikomas taisykles[8].

3.2 *Lietuvos banko dalyvavimas*

3.2.1 ECB supranta, kad būtent Vyriausybė ar kita jos įgaliota vykdomosios valdžios institucija įgyvendins įstatymo projektą ir taikys naujas priemones. Lietuvos banko vaidmuo naujų priemonių kontekste bus tik konsultacinis, t. y. jis teiks Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai pasiūlymus dėl konkrečios taikytinos priemonės ir (arba) išvadas dėl konkretaus banko padėties.

3.2.2 ECB vertina tai, kad šiomis nuostatomis pripažįstama Lietuvos banko kompetencija su finansų rinkos stabilumu susijusiose srityse. Šiame kontekste ECB pažymi, kad bet koks Lietuvos banko dalyvavimas taikant finansinio stabilumo stiprinimo priemones turi būti suderinamas su Sutarties nuostatomis[9]. Pirma, ECB tikisi, kad funkcijos, kurias Lietuvos bankas vykdys naujų priemonių įgyvendinimo kontekste, bus atliekamos visapusiškai laikantis Lietuvos banko institucinio ir finansinio nepriklausomumo principo[10], kad būtų apsaugotas tinkamas Sutartyje ir Europos centrinių bankų sistemos ir Europos centrinio banko statute numatytų jo uždavinių vykdymas. Antra, ECB taip pat tikisi, kad Lietuvos banko dalyvavimas įstatymo projekte numatytoje procedūroje nebus platesnis už patariamąją funkciją ir kad kitais atžvilgiais jis visapusiškai atitiks piniginio finansavimo draudimą, nustatytą Sutarties 101 straipsnio 1 dalyje ir 1993 m. gruodžio 13 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 3603/93, nustatančiame apibrėžimus, susijusius su Sutarties 104 ir 104b(1) straipsniuose [dabar 101 straipsnis ir 103 straipsnio 1 dalis] numatytų draudimų taikymu[11]. Šiame kontekste ECB supranta, kad finansinio stabilumo stiprinimo priemonės bus finansuojamos tik iš valstybės biudžeto ir panašių valstybės išteklių[12]. Ši pastaba taip pat taikytina ir įstatymo projekto 3 straipsnio 1 dalies 1 punktui, kuriame minimos priemonės, kurias Lietuvos bankas gali taikyti banko likvidumo ar mokumo problemoms spręsti. Šiuo požiūriu pažymėtina, kad, siekiant laikytis piniginio finansavimo draudimo, bet kokios galimos priemonės, kurių imsis Lietuvos bankas, turėtų būti susijusios tik su mokioms įstaigoms teikiama likvidumo parama.

---

7 Įstatymo projekto 1 straipsnio 2 dalis.

8 Žr. 2008 m. spalio 20 d. ECB nuomonės CON/2008/55 Austrijos finansų ministerijos prašymu dėl teisinių priemonių, skirtų Austrijos finansų rinkos stabilumui užtikrinti, projekto 3.1 punktą.

9 Šiame kontekste taip pat žr. 2008 m. lapkričio 13 d. ECB nuomonę CON/2008/68 Suomijos finansų ministerijos prašymu dėl Vyriausybės pasiūlymo iš dalies keisti Vyriausybės garantijų fondo įstatymą ir Kredito įstaigų įstatymą projekto 3.7 punktą.

10 Daugiau apie Lietuvos banko institucinį ir finansinį nepriklausomumą žr. neseniai priimtoje 2009 m. kovo 24 d. ECB nuomonėje CON/2009/26 Lietuvos banko prašymu Lietuvos Respublikos finansų ministerijos vardu dėl įstatymo, iš dalies keičiančio Lietuvos banko įstatymą, projekto, kuriuo keičiamos Lietuvos banko pelno paskirstymo taisyklės.

11 OL L 332, 1993 12 31, p. 1. Taip pat žr. 2008 m. spalio 17 d. ECB nuomonės CON/2008/52 Ispanijos valstybės sekretoriaus ekonominiams klausimams prašymu dėl Karaliaus dekreto-įstatymo, įsteigiančio Fondą finansiniam turtui įsigyti, ir Karaliaus dekreto-įstatymo, patvirtinančio skubias finansines ir ekonomines priemones euro zonos šalių suderinto Europos veiksmų plano kontekste 3.2 punktą bei ECB nuomonės CON/2008/68 3.7 punktą.

12 Įstatymo projekto 10 ir 11 straipsniai.

3.3 *Naujų priemonių taikymo aplinkybės*

3.3.1 Įstatymo projekte nustatyta, kad finansinio stabilumo stiprinimo priemonės gali būti taikomos, kai atitinkamas bankas „turi likvidumo problemų ar yra nemokus arba kyla reali grėsmė, kad turės likvidumo problemų ar taps nemokus ir, kad Lietuvos banko pagal teisės aktus galimos taikyti priemonės yra nepakankamos banko likvidumo ar mokumo problemoms spręsti“[13]. ECB pritartų, jei ši nuostata būtų patikslinta, kadangi, vadovaujantis šiame kontekste ECB ir Bendrijos institucijų anksčiau pateiktomis gairėmis, nemokiems bankams gali būti taikoma tik viena priemonė – banko akcijų paėmimas visuomenės poreikiams.

3.3.2 ECB taip pat rekomenduoja, kad besikonsultuojanti institucija patikslintų įstatymo projekte siūlomų priemonių apimtį. Iš tiesų, kaip pažymėta ankstesnėse nuomonėse[14], reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kaip svarbu nustatyti skaidrų, nuspėjamą pagrindą, apibrėžiant sąlygas, kurioms esant finansų įstaigos galėtų juo pasinaudoti, ir Lietuvos institucijų įgaliojimų apimtį ir jų įgyvendinimo ribas priimant sprendimus, ar taikyti įstatymo projekte numatytas paramos priemones.

3.4 *Įstatymo projekto ryšys su pinigų politika*

3.4.1 ECB primena besikonsultuojančiai institucijai, kad, vadovaujantis deklaracija, valstybės narės turi derinti veiklą, nes dideli nacionalinių įgyvendinimo priemonių skirtumai galėtų sukelti priešingą poveikį ir dėl jų galėtų atsirasti iškraipymų pasaulio bankų rinkose. Atsižvelgdamas į tai, ECB turi tokių pastabų.

3.4.2 Pirma, ECB supranta, kad valstybės garantijos gali būti teikiamos dėl visų vidaus finansų įstaigų įsipareigojimų ir nacionalinių indėlių garantijų sistemų. Tačiau ECB pažymi, kad įstatymo projekte aiškiai nustatyta, jog tarpbankiniams indėliams jis netaikomas. ECB pritaria šiai nuostatai, kadangi tokios garantijos galėtų sukelti didelių iškraipymų įvairiuose pinigų rinkos segmentuose, nes galėtų suaktyvinti trumpo laikotarpio skolos emisijos veiklą tarp valstybių narių, taip pakenkdamos Lietuvos banko vykdomai pinigų politikai ir galbūt pakeisdamos pinigų politikos sprendimus.

3.4.3 Antra, ECB supranta, kad valstybės garantijos taip pat gali būti teikiamos bankų paimtoms paskoloms. Šiame kontekste ECB pažymi, kad tokių priemonių, suteikiančių valstybės garantiją banko skolai, praktiniu įgyvendinimu turėtų būti siekiama: a) spręsti likvidumo problemų turinčių mokių bankų finansavimo problemas gerinant ilgesnio laikotarpio banko skolos rinkos veikimą; b) išsaugoti vienodas sąlygas finansų įstaigoms ir išvengti rinkos iškraipymų; ir c) užtikrinti Lietuvos banko vykdomo likvidumo valdymo nuoseklumą. Atsižvelgdamas į deklaraciją, ECB taip pat pažymi, kad vyriausybės turėtų suteikti valstybės garantiją naujoms vidutinės trukmės laikotarpio (iki penkerių metų) banko pirmos eilės skolos emisijoms ir kad garantijos turi būti terminuotos. Šiuo požiūriu ECB primena besikonsultuojančiai institucijai, kad įstatymo projekte turėtų būti

13 Įstatymo projekto 3 straipsnio 1 dalies 1 punktas.

14 Žr. 2009 m. kovo 9 d. ECB nuomonės CON/2009/18 *Riigikogu* prašymu dėl Estijos finansų sistemos stabilizavimo priemonių įstatymo projekto 3.1.2 punktą.

nustatytas ne tik maksimalus, bet ir minimalus banko įsipareigojimų, kuriuos garantuoja valstybė, terminas, kuris, kaip šiuo metu rekomenduojama, turėtų būti trys mėnesiai.

3.4.4 Trečia, dėl valstybės garantijų kainodaros ECB pažymi, kad taip pat labai svarbu užtikrinti, jog euro zonoje ir Europos Sąjungoje tokių garantijų kainos nustatymas būtų suderintas, ypatingą dėmesį teikiant vienodoms sąlygoms. Šiame kontekste naudinga atsižvelgti į ECB įnašą derinant ir koordinuojant valstybės garantijų kainų nustatymą Europos Sąjungoje[15]. Visų pirma svarbu užtikrinti, kad valstybės garantijos kaina būtų pagrįsta rizika ir orientuota į rinką bei nustatyta remiantis atitinkamos garantijos kaina rinkoje. Šiame kontekste ECB pažymi, kad įstatymo projekto 4 straipsnio 3 dalyje pateikiama tiesioginė nuoroda į ECB rekomendacijas dėl vyriausybės garantijų dėl banko skolos. Nors ECB ir supranta tokių nuostatų įtraukimą į įstatymo projektą, vis dėlto, siekiant teisinio tikrumo, ECB rekomenduoja išbraukti konkrečią nuorodą į jo rekomendacijas dėl vyriausybės garantijų dėl banko skolos, kurios nėra teisės aktas ir kurios gali būti pakeistos[16].

3.4.5 Ketvirta, ECB taip pat primena Lietuvos institucijoms, kad svarbu užtikrinti, jog paramą gaunančios finansų įstaigos nepasipelnytų netinkamai naudodamosi savo užtikrinta padėtimi, aktyviau užsiimdamos veikla, kuri gali iškreipti rinką, ir sudarydamos sąlygas neįprastam balanso augimui. Šiuo požiūriu ECB pakartoja, kad labai svarbu nustatyti tinkamus saugiklius, pavyzdžiui, finansinių produktų rinkodaros arba veiklos plėtimo remiantis valstybės garantijomis apribojimus.

3.4.6 Galiausiai įstatymo projekte nustatyta, kad finansinio stabilumo stiprinimo priemonės turi būti taikomos „laikinai“, o pritaikytos turi būti peržiūrimos valstybės pagalbą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais[17]. ECB primena besikonsultuojančiai institucijai, kad neterminuotos sistemos neatitinka deklaracijos. Visų pirma deklaracijoje aiškiai atkreipiamas dėmesys, kad visos vidaus paramos sistemos ir jas nustatantys pagrindai turi būti laikini, net jei juos vėliau galima pratęsti ar atnaujinti[18]. Todėl ECB rekomenduoja įtraukti į įstatymo projektą konkretesnes nuostatas dėl paramos priemonių terminų bei nuostatas, numatančias naujų priemonių pakeitimo priemones.

3.5 *Valstybės kapitalo investicijų sąlygos*

3.5.1 Atsižvelgdamas į deklaraciją, ECB pakartoja, kad reikėtų vengti nesuderintų valstybių narių sprendimų, kadangi jie gali padaryti neigiamą poveikį finansų rinkų vientisumui ir dėl jų gali atsirasti didelių skirtumų tarp skirtingose valstybėse narėse finansų įstaigoms taikomų sąlygų. Ši pastaba taip pat taikoma valstybės kapitalo investicijų priemonėms.

---

15 2008 m. lapkričio 20 d. Europos centrinio banko valdančiosios tarybos rekomendacijos dėl vyriausybės garantijų dėl banko skolos, kurias galima rasti ECB tinklavietėje www.ecb.europa.eu.

16 Taip pat žr. 2008 m. lapkričio 13 d. ECB nuomonės CON/2008/67 Ispanijos ekonomikos reikalų ir finansų ministerijos prašymu dėl įsakymo, įgyvendinančio Karaliaus dekretą-įstatymą 7/2008, leidžiantį valstybės garantijas, projekto 3.2 punktą.

17 Įstatymo projekto 3 straipsnio 2 dalies 4 punktas.

18 „Visais atvejais šie veiksmai bus parengti taip, kad būtų išvengta vienodų sąlygų iškraipymo ir galimo piktnaudžiavimo, kenkiančio šiomis priemonėmis nesinaudojantiems subjektams. Todėl: (...) šiai sistemai bus skiriama riboto dydžio suma, sistema bus taikoma *laikinai* (pažymėta mūsų) (...) ir atidžiai prižiūrint finansų institucijoms.“ (Deklaracijos citata).

3.5.2 ECB norėtų pasinaudoti proga pakartoti savo ankstesnėse nuomonėse pateiktą poziciją. Šiuo požiūriu ECB pažymi, kad valstybėse narėse planuojamomis kapitalo restruktūrizavimo priemonėmis siekiama sustiprinti iš esmės patikimų finansų įstaigų kapitalo pozicijas, kad būtų pagerintas bankų sistemos veikimas ir stabilumas bei užtikrintas tinkamas ekonomikos finansavimas. Atsižvelgdamas į tai, ECB turi tokių pastabų.

3.5.3 Pirma, apibrėžiant kapitalo restruktūrizavimo sąlygas ir priemonių, kuriomis ketinama finansų įstaigoms suteikti 1 pakopos kapitalą, kainodarą, reikėtų naudoti nuoseklų metodą. ECB pabrėžia tinkamos kapitalo restruktūrizavimo kainodaros svarbą siekiant padidinti finansų sistemos stabilumą, sudaryti sąlygas grįžti prie normalių rinkos sąlygų ir užtikrinti tinkamą ekonomikos finansavimą. Atsižvelgdamas į tai, ECB paskelbė ECB valdančiosios tarybos rekomendacijas dėl kapitalo restruktūrizavimo kainodaros (toliau – rekomendacijos dėl kapitalo restruktūrizavimo)[19]. ECB atkreipia dėmesį, kad kapitalo paramos kainodaros sąlygos turėtų būti pagrįstos rizika ir orientuotos į rinką bei nustatytos atsižvelgiant į konkrečios priemonės, pasirinktos kapitalui investuoti, ir atitinkamos įstaigos konkrečią riziką. Turėtų būti tinkamai pasirinktos ir konkrečios kapitalo investavimo priemonių ypatybės (pavyzdžiui, privilegijuotosios akcijos), kad, nors ir skatinant kuo greičiau nutraukti valstybės kapitalo paramą bankams, dėl jų pernelyg nepadidėtų kapitalo kaina.

3.5.4 Antra, dėl banko turto išpirkimo ECB pakartoja, kad ši priemonė neturėtų būti taikoma nemokiems bankams. ECB taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad šiai priemonei turėtų būti nustatytas teisingos turto kainos nustatymo mechanizmas, atsižvelgiant į Europos Komisijos[20] ir ECB[21] pateiktas gaires.

3.5.5 Trečia, dėl banko akcijų paėmimo visuomenės poreikiams ECB supranta, kad akcijų, kurias Vyriausybė galėtų paimti, kiekis nėra apribotas, todėl tokia priemonė taip pat galėtų reikšti kredito įstaigos perėmimą. ECB taip pat pažymi, kad tokia priemonė gali būti taikoma „tik išimtiniais atvejais“[22]. Atsižvelgdamas į ankstesnes nuomones[23], ECB atkreipia dėmesį, kad dėl šių priemonių plataus poveikio rinkos dalyviams reikėtų užtikrinti, kad jos būtų taikomos tik kaip paskutinė išeitis, kad būtų kiek įmanoma mažiau sutrikdytos vienodos sąlygos ir kad valstybės vaidmuo būtų laikinas.

Ypatingą dėmesį ECB taip pat atkreipia į tinkamą akcijų kainodarą.

Be to, kalbant apie pasitraukimo strategiją, atsižvelgiant į įstatymo projekto 9 straipsnį, akcijų paėmimas turėtų būti laikinas. ECB pažymi, kad šiame straipsnyje numatytos akcijų

---

19 Žr. 2008 m. lapkričio 20 d. išleistas Europos centrinio banko valdančiosios tarybos rekomendacijas dėl kapitalo restruktūrizavimo kainodaros (“Recommendations of the Governing Council of the European Central Bank on the pricing of recapitalisations”), kurias galima rasti ECB tinklavietėje www.ecb.europa.eu.

20 Žr. Komisijos komunikatą „Dėl sumažėjusios vertės turto traktavimo Bendrijos bankų sektoriuje“ (the Communication from the Commission ‘On the Treatment of Impaired Assets in the Community Banking Sector’), kurį galima rasti Komisijos tinklavietėje www.ec.europa.eu.

21 Žr. ECB „Banko turto paramos schemų principus“ (‘Guiding principles for bank asset support schemes’), kuriuos galima rasti ECB tinklavietėje www.ecb.europa.eu.

22 Įstatymo projekto 8 straipsnio 1 dalis.

23 Žr., pvz., 2009 m. kovo 17 d. ECB nuomonės CON/2009/24 Vokietijos finansų ministerijos prašymu dėl Tolesnio finansų rinkos stabilizavimo įstatymo projekto 3.2.2 punktą.

reprivatizavimo sąlygos nėra aiškios. Kaip minėta ankstesnėse ECB nuomonėse, svarbu užtikrinti, kad valstybės dalyvavimas būtų laikinas ir kad bendrovės būtų reprivatizuotos nedelsiant, kai tik jos yra stabilizuojamos ir jų veikla tampa tvari.

3.5.6 Ketvirta, atsižvelgdamas į deklaraciją, ECB taip pat pabrėžia, kad labai svarbu Europos Sąjungoje, o ypač euro zonoje, suderinti nacionalinių finansinės paramos priemonių, įskaitant valstybės kapitalo investicijas į finansų įstaigas, pasibaigimo laiką. Šiame kontekste reikia atkreipti dėmesį, kad įstatymo projekte numatytose kapitalo investicijose turi būti aiškiai nurodytas laikinas Lietuvos valstybės intervencijos pobūdis. Apskritai, kalbant apie valstybės pagalbos taisyklių taikymą priemonėms, kurių valstybės narės imasi finansų įstaigų atžvilgiu dėl dabartinės finansų krizės, ECB taip pat atkreipia besikonsultuojančios institucijos dėmesį į tai, kad svarbu užtikrinti, jog siūlomos priemonės būtų suderinamos su atitinkamomis Bendrijos teisės nuostatomis ir kriterijais, kuriuos Komisija neseniai nustatė savo gairėse dėl finansinio sektoriaus paramos schemų atitikties ES valstybės pagalbos taisyklėms[24], ir į tai, kad reikia užtikrinti, jog valstybės kaip akcininkės vaidmuo, atsiradęs dėl galimo kapitalo restruktūrizavimo pagal įstatymo projektą, būtų laikinas. Šiuo požiūriu, ir laikantis rekomendacijų dėl kapitalo restruktūrizavimo, reikėtų nustatyti priemonių pakeitimo arba panaikinimo sąlygas, susietas su tam tikru laikotarpiu arba rinkos sąlygų pasikeitimu, kad būtų išsaugotas valstybės dalyvavimo laikinumas, o finansų įstaigos nebūtų skatinamos ilgai išlaikyti tokį dalyvavimą.

3.6 *Nuostatos dėl konfidencialumo*

3.6.1 Įstatymo projekto 12 straipsnis, kuriame numatyta bankų pateiktos konfidencialios informacijos apsauga, tiesiogiai nenustato subjektų, kuriems yra taikoma tokia pareiga išsaugoti informacijos konfidencialumą, sąrašo. ECB pažymi, kad, siekiant aiškumo, ši pareiga taip pat turėtų būti taikoma Lietuvos bankui, nepažeidžiant priežiūros informacijos ir kiek tai būtina pagal 2008 m. birželio 1 d. Supratimo memorandumą dėl Europos Sąjungos finansų priežiūros institucijų, centrinių bankų ir finansų ministerijų bendradarbiavimo tarptautinio finansų stabilumo srityje[25].

3.7 *„ES teisės aktų“ įgyvendinimas*

3.7.1 Kaip nustatyta įstatymo projekto 1 straipsnio 4 dalyje, juo įgyvendinami du „Europos Sąjungos teisės aktai“, būtent[26] 2008 m. spalio 13 d. Komisijos komunikatas „Valstybės pagalbos taisyklių taikymas finansų įstaigoms skirtoms priemonėms dėl dabartinės pasaulinės finansų krizės“ ir 2009 m. sausio 15 d. Komisijos komunikatas „Finansų įstaigų kapitalo atkūrimas esant dabartinei finansų krizei: pagalbos apribojimas iki mažiausios būtinos sumos ir apsaugos priemonės nuo netinkamo konkurencijos iškraipymo“.

ECB pažymi, kad teisiniu požiūriu terminas „įgyvendina“ neatrodo tinkamas minėtų Komisijos komunikatų atžvilgiu, kadangi jie negali būti tinkamai apibrėžti kaip „teisės aktai“ ir nėra Bendrijos

24 Žr., pvz., 2008 m. lapkričio 13 d. ECB nuomonės CON/2008/68 Suomijos finansų ministerijos prašymu dėl Vyriausybės pasiūlymo iš dalies keisti Vyriausybės garantijų fondo įstatymą ir Kredito įstaigų įstatymą projekto 3.8 punktą.

25 Supratimo memorandumo tekstą galima rasti ECB tinklavietėje www.ecb.europa.eu.

26 Žr. įstatymo projekto priedą.

teisės šaltinis. Tačiau ECB supranta, kad įstatymo projektu ketinama laikytis šių dokumentų ir atsižvelgti į juos. Šiame kontekste ECB dar kartą atkreipia dėmesį į naują Komisijos komunikatą „Dėl sumažėjusios vertės turto traktavimo Bendrijos bankų sektoriuje“, kuris taikomas nuo 2009 m. vasario 25 d. ir į kurį taip pat reikėtų atsižvelgti.

Ši nuomonė bus skelbiama ECB tinklavietėje.

Priimta Frankfurte prie Maino 2009 m. balandžio 2 d.

[parašas]

ECB pirmininkas

Jean-Claude TRICHET